

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyreestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

Turvapalveluiden myöntämisen
perusteet 1.7.2024 alkaen
Ikäntyneiden palvelut

Turvapalveluiden myöntämisen perusteet 1.7.2024 alkaen

Lapin hyvinvointialue
Aluehallitus 26.6.2024 § 331

Sisällys

1. Sosiaalihuoltolain 14 § mukainen turva-avttamispalvelu	3
1.1. Turvapalvelu hakeminen ja palvelutarpeen arviointi	3
1.2. Turvapalvelun yleiset myöntämisen perusteet	4
1.3. Lisälaitteiden myöntämisen perusteet	5
1.4. Turvapalvelua ei myönnetä	5
1.5. Turvapalvelun asiakkuuden päättymisen	6
2. Asiakasmaksut	6

1. Sosiaalihuoltolain 14 § mukainen turva- auttamispalvelu

Turvapalvelu on harkinnanvarainen palvelu. Turvapalvelulla tarkoitetaan palvelua, johon kuuluvat asiakkaan käytössä oleva tarkoitukseen soveltuva turvalaitteisto, laitteiston kautta tulevien hälytysten ympärivuorokautinen vastaanotto, hälytyksen johdosta tehtävä avun tarpeen arviointi sekä huolehtiminen siitä, että asiakas saa tarvitsemansa avun vuorokauden ajasta riippumatta. Turvapalvelulla vastataan asiakkaan äkilliseen ennalta arvaamattomaan avuntarpeeseen.

Sosiaalihuoltolain 14 §:n säännös muista palveluista on antanut hyvinvointialueille mahdollisuuden järjestää myös muita kuin laissa erikseen mainittuja palveluja. Myös hyvinvointialueet voivat järjestää turva-auttamispalvelua sosiaalihuoltolain 14 §:n 2 momentin säännöksen nojalla muuna kotona asumista tukevana palveluna. Palvelusta voidaan periä asiakasmaksu asiakasmaksulain asumista tukevia palveluja koskevan 10 h §:n mukaisesti.

1.1. Turvapalvelu hakeminen ja palvelutarpeen arviointi

Turvapalvelu haetaan hyvinvointialueelta. Hakemus voidaan tehdä kirjallisesti tai suullisesti.

Turvapalvelusta tehdään kirjallinen palvelu- ja maksupäätös.

Turva-auttamispalvelu voidaan myöntää määräaikaaisesti tai toistaiseksi voimassa olevana. Päätöksestä voi tehdä oikaisuvaatimuksen. Turvapalvelun tarvetta arvioitaessa tehdään palvelutarpeen arvio siinä laajuudessa kuin se on tarpeen palvelun myöntämiseksi. Turvapalvelun tarve on selvitettävä palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä sosiaalihuoltolain 36–37 §:n mukaisesti. Palvelutarpeen arvioinnissa arvioidaan asiakkaan tuen tarpeet ja palvelut, joilla tuen tarpeisiin pystytään vastaamaan parhaiten.

Palvelutarpeen arviointi sisältää yhteenvedon

- asiakkaan tilanteesta ja sosiaalipalvelujen ja tuen tarpeesta
- sosiaalihuollon ammattihenkilön johtopäätökset asiakkuuden edellytyksistä
- asiakkaan mielipiteen ja näkemyksen palvelutarpeestaan
- asiakkaan ja työntekijän arvion omatyöntekijän tarpeesta

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 15 § mukaisesti hyvinvointialue vastaa siitä, että iäkkään henkilön sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden hänen hyvinvointiaan, terveyttään, toimintakykyään ja itsenäistä suoriutumistaan tukevien palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa.

Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaa iäkkään henkilön tarpeiden kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 2 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö, jolla on laaja-alaista asiantuntemusta. Palveluntarpeiden selvittämisestä vastaavan työntekijän on toimittava iäkkään henkilön tarpeita vastaavasti yhteistyössä muiden tämän lain 10 §:ssä tarkoitettujen asiantuntijoiden kanssa. (8.7.2022/604).

Asiakkaalla, jolla ei ole tarve laajaan arviointiin ja joka ei täytä vanhuspalvelulain määritelmää iäkkästä henkilöstä, voidaan tehdä arviointi elämäntilanteen edellyttämässä laajuudessa.

1.2. Turvapalvelun yleiset myöntämisen perusteet

Turvapalvelu voidaan yksilökohtaisesti myöntää, kun asiakkaan toimintakyky mahdollistaa turvalaitteiden käytön ja

- asiakkaalla lisääntynyt turvattomuudentunne tai
- asiakkaalla on terveyteen tai toimintakykyyn vaikuttava oire/sairaus, joka vaikeuttaa päivittäistä elämää ja aiheuttaa vaaratilanteita ja läheisten tuki ei ole riittävää tai
- asiakkaalla on toistuvaa kaatuilua sisätiloissa tai
- asiakkaalla on sairaalasta kotiutumisen jälkeinen kuntoutumisvaihe kesken.

Turva-auttamispalvelun myöntämisessä ikääntyneille voidaan hyödyntää palvelutarpeen arvioinnin perusteella saatavaa RAI-tietoa (henkilöraportti).

Ohjeelliset RAI – arvioinnin tulokset turvapalveluiden myöntämiseen:

Vaihtoehto 1: ADL-H on vähintään 1 ja/tai CPS on vähintään 1 ja vähintään kaksi (2) seuraavista RAI-arviointikohdista:

- Epärealistisiksi tulkittavat pelonilmaisut, myös sanattomat
- Toistuvat terveyteen liittyvät valitukset
- Toistuva ahdistunut valitus tai terveydentilaan liittymättömät huolenaiheet

ja/tai

Vaihtoehto 2: ADLH on vähintään 1 ja/tai CPS on vähintään 1 ja vähintään yksi (1) seuraavista RAI-arviointikohdista:

- Koti remontin tarpeessa
- Rähjäinen kunto
- Riittämätön lämpö tai ilmastointi

- Henkilökohtaisen turvallisuuden puute
- Vaikeuksia päästä kotiin tai liikkua huoneesta toiseen

ja/tai

Vaihtoehto 3: FALLS on vähintään 2 (kaatunut vähintään kerran viimeksi kuluneen kuukauden aikana)

ja/tai

Kyseessä on sairaalasta kotiutumisen jälkeinen kuntoutumisvaihe.

1.3. Lisälaitteiden myöntämisen perusteet

Ovihälytin

- Hoitava taho tunnistaa riskit/merkit asiakkaan poistumiseen kotoa, eikä asiakkaan toimintakyky mahdollista itsenäistä ulkoilua tai
- asiakkaan yöaikainen poistuminen asunnosta herättää huolta. Asiakkaalla voi olla esimerkiksi edennyt muistisairaus, kognition lasku, unissakävelyä, harhaisuus/psykykinen sairaus, poikkeava vuorokausirytm.

GPS

- Kaatumisen tai sairaskohtauksen riski ulkona on merkittävästi suurentunut tai
- asiakas poistuu toistuvasti kotoaan, muttei välttämättä löydä takaisin tai
- asiakkaan eksymisen riski merkittävä, eikä riskiin pystytä riittävästi vastaamaan ovihälyttimellä tai
- asiakkaalla on toimintakykyä liikkumiseen kodin ulkopuolella, mutta eksymisen riski arvioidaan merkittäväksi.

Erityiseen harkintaan perustuva muu lisälaitte

- Laitteen myöntäminen perustuu asiakaskohtaiseen erityisharkintaan. Lisälaitte myönnetään erityisillä perusteilla tukemaan asiakkaan itsenäistä kotona selviytymistä.

1.4. Turvapalvelua ei myönnetä

- Asiakkaalle, joka ei sitoudu yhteistyöhön tai ei halua palvelua, vaikka ymmärtää sen olevan tarpeellista terveytensä kannalta.
- Asiakkaalle, jonka kokonaistilanteen vuoksi turvapalvelun työntekijöiden turvallisuutta ja koskemattomuutta ei voida turvata edes erikoisjärjestelyin.
- Asiakkaalle, jonka turvapalvelu voidaan järjestää muilla palveluilla.

1.5. Turvapalvelun asiakkuuden päättyminen

- Palvelu voidaan päättää, jos asiakas ei esim. kognition tai toimintakyvyn heikkenemisen vuoksi osaa tai kykene käyttämään turvapuhelinta.
- Turvapalvelun lopettamisesta päättää turvapalvelusta päättävä viranhaltija apunaan kotihoitotiimin tai asiakasta hoitavan lääkärin arvio. Palvelun lopettamisesta sovitaan aina asiakkaan kanssa ja tarvittaessa tehdään uusi palvelutarpeenarvio.
- Asiakas haluaa itse päättää palvelun.

2. Asiakasmaksut

Turvapalveluiden asiakasmaksusta säädetään asiakasmaksulain 10 §:ssä. Turvapalvelun asiakasmaksu on tasasuuruinen maksu eli tuloista riippumaton maksu, joka ei kerrytä maksukattoa. Turva-auttamispalvelun asiakasmaksuun voi hakea maksun alentamista tai perimättä jättämistä Lapin hyvinvointialueen hyväksymän soveltamisohjeen mukaisesti. Turva-auttamiskäynnit ja laiteasennukset laskutetaan erikseen. Asiakasmaksut tarkistetaan tarvittaessa vuosittain.